

PÖLLÖILLE KOTEJA

WASALANDIAN PURKUVANERISTA

SID 5

HAMMAS-
PROTEESIT

Erikoishammas-
teknikolta

- uudet kokoproteesit
- otiivistus ja korjaus jopa odottaessa!
- hammasproteesien tarkastus ilmaiseksi!
- takuutyö

Solta ja varaa aikasi!

ALUEEN
HAMMAS

VAASA 312 1233
Kauppapuistikko 20B

LAIHIA 477 0744
Kauppatie 5

MAALAHTI 347 8080
Köpingsvägen

MAJMORGON I FLÖDESSKOGEN

Klockan är fyra på morgonen med gråmulen himmel och ett lätt duggregn som ljudlöst silar ner genom skogens träd och buskar. Det doftar skir grönska från björkar, gråal, brakved och vide bland alla rakstammiga tallar som dominerar flödesskogen. Bofinkar och talgoxar sjunger så det ekar bland träden. En rödvingetrast sjunger på andra sidan ån medan svartvita flugsnapparens kännspaka sång hörs på två olika håll.

En bit österöver ropar göken så det klämtar över skogen. Högt uppe i det grå spelflyger en enkelbeckasin. När det kastar sig ner från stor höjd och brer ut stjärten, vibrerar de yttersta stjärtpennorna och åstadkommer ett vibrerande, gnäggnande läte. Horsgök har den kallats i äldre tider. Himmelsget och hästgnäggare är två andra gamla och trevliga namn på enkelbeckasinen.

Jag sitter på de grånade trappstegen till en gammal jaktstuga och lyssnar in majmorgonens alla läten, och njuter i fulla drag av den ljuvliga doften från nyutslagna löv. De tidiga morgnarna i maj och juni är sköna morgnar att ta del av, att lyssna till och dofta in. De blir kanske inte så många under en vår och

försommar, men de gånger man sliter sig ur sköna nattsömnar blir man rikligt belönad.

Våröversvämningen i skogen är till största delen över för denna gång. Men ännu blänker det av vatten i svackor och dälдер bland träden. Och de närmaste spångarna ligger delvis under vatten. Det är den meandrande ån som svämmar över under våren, av allt smältvatten från åns nederbördsområde och av rikliga höstregn längre fram på året. Här har människan inte förstört det naturliga vattenflödet med dikningar, muddringar och invallningar – och kommer förhoppningsvis aldrig att göra det heller. Någonstans måste naturen få ha sin gilla gång. Skogen far inte illa av det utan trivs och växer så det knakar, och några odlingar att översvämningsskydda finns inte i det vidsträckta skogsområde, där ån rinner fram i vindlande vackra bukter kantade av täta videbuskage.

I fjol våras när vi besökte den gamla jaktstugan, som övergått i min sväger Jyrkis ägo eftersom han är markägare och jaktlaget åldrats och tröttnat på sin jaktstuga, hade smältvattenvåren kommit i gång på allvar. Skogen mellan skogsbilvägen och stugan var ett fascinerande vattenland. Vi lyckades vada

genom skogen till stugan utan kallsupar i stövlarna och satt och drack kaffe på trappan. Själva stugan står torrskodd på en stenig kulle medan utedasset lägre ner var omflutet av vatten. Gäddor lekte bland trädstammarna och över skogen spelflög en skogssnäppa under vilda och ohämmade visslingar och flöjtningar.

Den dagen förälskade jag mig i flödesskogen. På stående fot gjorde jag en överenskommelse med Jyrki. Fri tillgång till stugan mot att jag redde upp bland allt bråte som samlats i och kring jaktstugan, och så nya spångar genom skogen med virke från Jyrkis förråd. Och inga avverkningar tills vidare på skogsskiftet som famnar den meandrande ån på två håll. Flödesskogen med sin rikliga undervegetation av lövträd och buskar har naturen själv skapat, utan inblandning av den klåfingriga människan. Sådant är sällsynt i dag och värt att värnas och skyddas.

Det blev en sommar med mygg i massor under besöken vid jaktstugan, för här om någonstans har myggorna idealiska förhållanden i den blötlagda skogen. Grundligt myggstucken blev jag under artbestpassen med de nya spångarna, och när allt bråte skulle packas i sopsäckar och forslas bort. Det är inte

När vattnet sjunker undan är dälder och gropar fyllda med vatten och mygglarver.

I junisommaren grönskar svämskogen och ilar av oräkneliga myggor.

Och så betar de sig som videsparvar brukar göra, smyger omkring i undervegetationen och flyger helt kort och lågt bland buskarna för att fånga insekter.

Flödesskogen är en typisk miljö för videsparven: vått, risigt och bitvis tätvuxet. Att den gamla jaktstugan finns mitt i deras revir spelar ingen roll, men ett tvåbent och stort djur i reviret är något helt

nytt. Videsparvarna sitter en lång stund på sin kvist och spanar in mig, reser emellanåt hjässfjädrarna som videsparven brukar göra när den är på sin vakt eller upprörd, och knycker dessutom på den relativt långa stjärten.

Sedan flyger honan ner på marken, till en tuva intill en tallstam. En lämplig boplats för videsparven som ofta bygger det skålfor-

Den gamla jaktstugan står på en stenig kulle strax utom räckhåll från vårflödet.

lite som samlas i och kring en jaktstuga under åren som kommer och går, när ingen är intresserad av att föra bort någonting men många nog hämtar allt möjligt till platsen. Men den mentalitet syns ju även i betydligt mindre skala, när en del människor under strövtåg i markerna lämnar efter sig tomma förpackningar, urdruckna flaskor och burkar m.m., trots att det är betydligt lättare i ordets rätta bemärkelse att bära med sig de tomma och de utdruckna än att ta med sig de fyllda och odruckna ut i markerna. Sådana människor har ingen aktning för naturen, varken i smått eller stort.

Myggor kommer att kläckas i riktiga mängder i flödesskogen även i år. När jag vandrade längs spångarna i går kväll var svämvattnet i skogen prickat av mygglarver, som skyndsamt simmade neråt från vattenytan. Ack du milde tid vilka hordar av blodsugande myggor jag kommer att mötas av i junisommaren. Men det är samtidigt bra att det ännu finns platser med gott om myggor och andra insekter som behöver vatten för sin utveckling och trivsel. Allt för mycket skogsmark och myrmark har dikats ut och torrlagts i vårt land med tanke på insektlivet, och även med tanke på många fågelarter som lever på insekter och förstås även behöver vatten att dricka som allt levande.

Så hör jag en obekant fågelröst, en kort och trestavig sång med klara och visslande toner. Är det manne en talgoxe som slagit sig på en helt ny sångstrof eller en

Första maj med spångarna täckta av flödvatten.

svartvit flugsnappare som sjunger orent och brutet? Men nej, det är kanske väl långsökt, trots att fåglar kan överraska på många sätt. I den samlade sångkören är det svårt att fånga den obekanta sången, och så är det knepigt att få syn på sångaren i den täta och grönskande undervegetationen.

Jag fyller på med mera termoste i muggen och sitter en god stund med den varma muggen i hand, innan jag får syn på två små fåglar som smyger sig fram i undervegetationen. Sedan hörs den korta och klara sången. I nästa stund sitter de brunspräckliga fåglarna på en brakvedskvist rakt framför mig. Det är ju två videsparvar, hane och hona i brunspräcklig fjäderdräkt med inslag av rostbrunt. Jag har sett videsparv tidigare men inte hört sången förut. En sång som hanen förresten framför endast ett par dygn i reviret innan paret har etablerat sig i sitt revir.

Videsparvhanens främsta kännetecken är det svarta huvudet som är strimmat i vitt av långa ögonbrynsstreck och dito mustaschstreck. Honan har brunt huvud med vita ögonbrynsstreck. I den gråmulna morgonen smälter de båda videsparvarna in i skogens alla bruna nyanser, men där de sitter framför mig bara några meter bort är de lätta att artbestämma.

made boet av grässtrå, mossa och lavar i en tuva eller bland bleknat fjolårsgräs. Någon brist på föda för videsparvarna och deras ungar kommer inte att råda i flödesskogen bland alla myggor och andra flygfän i junisommaren.

Ett avlägset orrspele från en myr norröver tränger genom fågelkören och grönskan. Orrhönorna ligger redan och ruvar på sina dyrbara äggkullar, men tupporna lever ännu i hormonrusig vår och fortsätter med sina tidiga morgonspel. Enstaka tuppar spelar till och med i junisommarens ljusa nätter, som ett bubblande eko från den vår som varit. För videsparvarna i flödesskogen kan häckningssäsongen utsträckas till hela juli månad. När den första kullen med ungar har blivit flygfärdig och ungarna klarar sig själva, brukar i snitt hälften av videsparvbonorna lägga en ny kull. Det gäller att ta till vara alla möjligheter under sommaren, speciellt om reviret är ett bra revir som flödesskogen är med allt som videsparven behöver. Sedan bär det i väg till avlägsna övervintringsområden i östra Kina och i Japan.

5.6 MÅNDAG/MAANANTAI:

Burgundinpataa porsaasta ja krossattua perunaa L,G
Burgundisk gryta på gris med krossad potatis L,G
Kinkku-juustotäytteenen Seitileike ja tillimajoneesia sekä krossattua perunaa L
Panerad sej fylld med skin-ka och ost, dillmajonnäs och krossad potatis L
Punajuuri-vuohenjuustopaistosta ja pähkinää L,G
Stekt rödbeta och getost med nötter L,G
Bocks lounasburgeri ja maalaisranskalaiset L
Bock's lunchburger med lantpommes

6.6 TISDAG/TIISTAI:

Panimon lihamureketta ja kermakastiketta sekä ranskalaisia perunoita L,G
Bryggeriets köttfärslimpa med gräddsås och fransksar L,G
Fish & Chips ja limeaiolia L
Fish & Chips med limeaioli L
Punajuuri-vuohenjuustopaistosta ja pähkinää L,G
Stekt rödbeta och getost med nötter L,G
Bocks lounasburgeri ja maalaisranskalaiset L
Bock's lunchburger med lantpommes L

7.6 ONSDAG/KESKIVIikko:

Härän palapaistia pippurikastikkeessa ja lohkopero-noita L,G
Oxstek med pepparsås och klyftpotatis L,G
Valkoviinissä haudutettua punakampelaa ja tomaattikastiketta sekä lohkopero-noita L,G
Rödspätta i vittvin med to-matsås och klyftpotatis L,G
Punajuuri-vuohenjuustopaistosta ja pähkinää L,G
Stekt rödbeta och getost med nötter L,G
Bocks lounasburgeri ja maalaisranskalaiset L
Bock's lunchburger med lantpommes L

8.6 TORSDAG/TORSTAI:

Rosmariini-valkosipuli-paahdettua porsaan ulkofi-lettä ja punaviinikastiketta sekä perunamuusia L,G
Rosmarin-vitlöks rostad grisfile med rödvinsås och potatismos L,G
Puna-ahventa sitruuskastikkeella ja perunamuusia L,G
Röd abborre med sitrussås och potatismos L,G
Punajuuri-vuohenjuustopaistosta ja pähkinää L,G
Stekt rödbeta och getost med nötter L,G
Bocks lounasburgeri ja maalaisranskalaiset L
Bock's lunchburger med lantpommes L
Ohukaisia, mansikkahilloa ja kermavaahtoa L
Plättar med sylt och vis-prgräde L

9.6 FREDAG/PERJANTAI:

Kananpojan wingsit chili-b.b.q- glaseerauksella ja paahdettua perunaa M,G
Kyckling wings med chili-bbqsås och rostad potatis M,G
Pulled porkkia ja paahdet-tua sipulia sekä paahdettua perunaa M,G
Pulled pork med rostad lök och rostad potatis M,G
Punajuuri-vuohenjuustopaistosta ja pähkinää L,G
Stekt rödbeta och getost med nötter L,G
Bocks lounasburgeri ja maalaisranskalaiset L
Bock's lunchburger med lantpommes L

V 24

12.6 MÅNDAG/MAANANTAI:

Panimon lihapullat kermakastikkeella ja lohkopero-naa L
Bryggeriets köttbullar med gräddsås och klyftpotatis L
Lohimurekepihvit hollanda-isekastikkeella ja lohkope-runaa L,G
Laxfärsbiffar med hollanda-isesås och klyftpotatis L,G
Kasviskorma ja lohkopero-naa M,G(vegaaninen)
Vegansk gryta med klyftpo-tatis M,G
Bocks lounasburger ja maa-laisranskalaiset L
Bock's lunchburger med lantpommes L

13.6 TISDAG/TIISTAI:

Talon pyttipannua ja muna-kokkeliä L,G
Husets pyttipanna med äggröra L,G
Turskan selkäfileitä Mance-gokastikkeella ja varhaispe-runaa L,G
Rygfile av torsk med Man-chegosås och nypotatis L,G
Kikhernepihvit salsakas-tikkeella ja varhaisperunaa M,G (vegaaninen)
Kikärtbiff med salsasås och nypotatis M,G (vegansk)
Bocks lounasburger ja maa-laisranskalaiset L
Bock's lunchburger med lantpommes L

14.6 ONSDAG/KESKIVIikko:

Härkästroganoff ja yrttiöljy krossiperunaa L,G
Oxstroganoff med örtsmak-satt krosspotatis L,G
Koljaseläkkeitä kermaisella sitruuskastikkeella ja yrttiöljy krossiperunaa L,G
Rygfile av kolja med gräd-dig sitrussås och örtsmak-satt krosspotatis L,G
Punajuurigratiini ja yrttiöljy krossiperunaa L,G
Rödbetsgratäng med örts-maksatt krosspotatis L,G
Bocks lounasburger ja maa-laisranskalaiset L
Bock's lunchburger med lantpommes L

15.6 TORSDAG/TORSTAI:

Ylikypsää nyhtöporsasta BBQ-kastike ja mustapip-purimajoneesi, tillivarhais-perunaa L,G
Overmör pulled pork med bbqsås och svartpepparmajonnäs samt nypotatis L,G
Haudutettua puna-ahventa ja hummerikastiketta sekä tillivarhaisperunaa L,G
Röd abborre med hum-mersås och nypotatis L,G
Oumphia b.b.q ja mustapip-purimajoneesi, tillivarhais-perunaa M,G (vegaaninen)
Oumph med bbqsås och svartpepparmajonnäs samt nypotatis M,G
Bocks lounasburger ja maa-laisranskalaiset L
Bock's lunchburger med lantpommes L

16.6 FREDAG/PERJANTAI:

Bolognesekaatiketta ja per-mesania sekä paahdettua perunaa M,G
Bolognesesås med parmesan och rostad potatis M,G
Kananpoikaa kermaisella metsäsienikastikkeella ja paahdettua perunaa L,G
Kyckling med gräddig skogsvampsås och rostad potatis L,G
Ratatouille ja paahdettua perunaa M,G (vegaaninen)
Ratatouille med rostad potatis M,G
Bocks lounasburger ja maa-laisranskalaiset L
Bock's lunchburger med lantpommes L

LUNCH / LOUNAS 12,70 €, LAPSET/BARN (4-12 V 6€)(0-4V 0€) SIS. JÄÄTELÖ/GLASS

BOCK' S LOUNASBURGER BEEF/VEGE & YRTTILOHKOPERUNAT 14,50€/

BOCK' S LUNCHBURGARE NÖTKÖTT/VEGETARISK & ÖRTKLYFTPOTATIS 14,50 €

LUNCHEN INKLUDERAR EN VARIERAD SALLADBUFFÉ & VARM HUVUDRÄTT OCH WASA KAFFE/TE, KEX

LOUNAS SISÄLTÄÄ MONIPUOLISEN SALAATTIBUFFETIN & LÄMPIMÄN PÄÄRUUAN JA WASAKAHVI/

TEE, KEXSEJÄ

9-10 June **Bothnia BeerFest**

PÖLLÖILLE KOTEJA WASALANDIAN PURKUVANERISTA

Vaasan seudun pöllöt saavat erinomaisia uusia koteja, kun Wasalandian kierrätetyistä vesivanereista rakennetaan niille säänkestäviä pönttöjä.

Pöllöille yli 30 vuotta pönttöjä rakentanut Ville Väisänen muutti kolmisen vuotta sitten Vaasaan. Hän havaitsi, että pöllöjen tarvitsemat pesäkolot olivat harvassa, koska metsiä on kaadettu alueella runsaasti.

Väisänen päätti korjata asian.

TEATTERIN LATTIA HYÖDYKSI

”Olimme ajaneet muutaman kerran Wasalandian purkutyömaan ohi, kun vaimoni kehotti minua soittamaan ja kysymään pönttömateriaalia”, Väisänen kertoo.

Soitto kosketti purkutyötä tekevän Sparyl Oy:n toimitusjohtaja Mikael Sparfia.

”Koin Villen asian heti tärkeäksi ja päätin, että annamme levyt hänelle. Toivon kovasti, että pöntöt parantavat pöllökannan kehitystä Vaasan seudulla”, Sparf sanoo.

Väisänen tuli työmaalle ja totesi, että tarjolla oli säänkestävää vesivaneria. Levyt olivat palvelleet teatterin lattiana.

VARPUSPÖLLÖ ON VAATELIAS

”Helmipöllön pönttöjä tulee todennäköisesti eniten. Sundomin lahdelle teemme lehtopöllön pönttöjä, koska muun muassa siellä ne usein äännelevät. Kauemmaksi kaupungista teemme viirupöllön pöntöt”, Väisänen kertoo.

Varpuspöllö haluaa, että pöntön suuaukko on 46 milliiä halkaisijalta ja suuaukon paksuus on vähintään seitsemän senttiä. Tavalliset yksinkertaiset lautapöntöt eivät sille kelpaa, vaan suuaukon ympärillä pitää olla vähintään toinenkin pintalauta.

Varpuspöllö vaatii myös, että reviiirilä on kaksi pönttöä. Toinen pönttö on saalisvarasto, johon koiraspöllö kerää

ruokaa.

Väisänen on kuljettanut purkutyömaalta viisi peräkärrelystä levyä ja lisää on vielä luvassa. Levyjä on kaikkiaan pari sataa neliötä. Viirupöllön pönttöihin levyä kuluu noin neliömetri ja pienimpiin varpuspöllön pönttöihin hädin tuskin puoli neliötä.

TOISTA SATAA UUTTA KOTIA

Väisänen aloitti pönttöjen rakentamisen keväällä 2023 ja jatkaa sitä koko kesän. Pöntöt ovat maastossa valmiina kevät-talven 2024 pesinnöille. Vaasan ympäristön pöllökanta tunnetaan melko

hyvin, joten pöntön voidaan sijoittaa otollisille pesimäalueille.

Kokemuksen mukaan noin viidesosaan pönttöistä tulee vuosittain pesintä. Kun pönttöjä valmistuu toista sataa, saa yli 20 pöllöperhettä kodin Wasalandian vesivanerista tehdyistä pöntöistä.

”Tämä on minulle, pöllöille ja koko luonnolle iso asia. Luonto kiittää Mikael Sparfia, että saimme vesivanerit ilman korvausta Wasalandian purkutyömaalta”, Väisänen sanoo.

WASALANDIAN MATERIAALIT HYÖDYKSI

Yli 20 vuotta vaativia purku-urakoita tehnyt Sparyl Oy:n toimitusjohtaja Mikael Sparf on nähnyt purkualan ison muutoksen. Purettavien kohteiden

materiaaleista menee vain muutama prosentti kaatopaikalle, kun ennen ei hyötykäytetty juuri mitään.

”Wasalandiasta saamme kierrätettyä kokonaisia rakennneosia kuten ison kaarisillan, isoja ja harvinaisia kasveja sekä porrarakenteita, aitaelementtejä ja liimapuurakenteita. Puutavaraa tulee kiertoon noin 500 tonnia puuta, betonia 2000–3000 tonnia ja satoja tonneja metalleja.”

Purkutöiden keskeltä pelastettiin myös kulttuurihistoriaa kuten kymmenkunta Wasa Graffitiilandin teosta uuteen paikkaan. Sparalin työntekijät irrottivat graffitit veloituksetta keskellä purkutyötä.

ONKO EUROOPPA MUSEOITU- MASSA?

Euroopan kaikki mediat ovat kuukausia ”juhlineet” uuden kuninkaan kruunajaiset Englannissa. Ja ylistäneet järjestelyjä ja mittasuhteita. Eikö tämä hössötys symboloi Euroopan museoitumista ja dekadenssia? Ja median aivokuollutta roolia? Edustaako kruunajaiset demokratiaa, tuiki tarpeellista aitoa kilpailukykyistä kehitystä teknologian ja talouden aloilla ja luonnollista ja merkityksellistä edelläkävijyyttä nyt kun koko maailma kuitenkin kehittyy – paitsi Englanti ja Eurooppa?

Jos Englannin kuninkaallinen perhenäytelmä on esimerkki museoitumisesta voidaan tietenkin kysyä myös miksi kaksi 80 vuotiasta kilpailee presidenttiydestä USA:ssa. Onko pysähtyneisyyden merkki sekini?

KINA NU STÖRRE EXPORTÖR AV BILAR ÄN JAPAN

De flesta i USA och Europa är oroliga för hur det går inom värdepappersekonomin dvs hur utvecklas aktieindex och hur går det med värdet på fast egendom när räntorna stiger. I Asien är blicken fäst vid realekonomin : vem producerar, exporterar, innoverar, bygger etc och får realekonomin att växa. Ur denna synvinkel är dwet anmärkningsvärt att Kina, som vi skrattat åt som kopierare och producent av varor med dålig kvalitet , nu kör förbi även inom biltillverkningen världens ledare Japan. Och inte bara på hemmamarknaden utan på världsmarkanden .

Inom första kvartalet 2023 exporterade Kina 1,07 miljoner bilar – en ökning på fina 58% på ett år. På andra plats ligger nu Japan med 0,95 miljoner bilar (ökade med 6% på ett år) . På tredje plats kommer numera Tyskland som ännu för två år sedan var tvåa.

Att Kina nu är etta inom ett krävande produktsegment och där innovationer är ett oupphörligt måste är kanske inte oväntat. Alla med litet kunskap och insikt har ju vetat att bara Kina har duktighet att producera Iphone mobiler med hög kvalitet och i massiva mängder. Ingen i Europa klarar det och inte heller USA. Nu skall Indien försöka sig på det. Att Japan ser sig förbipasserad är samtidigt ett tecken på relativ stagnation även där.

Parallellt med bilexport så ökar även Kinas roll av batteritillverkningen för elbilar utanför Kina. Non-China marknadsandelen har ökat till 29,6% 2022 från en andel på 23,5% år 2021. Marknadsandelen är således i stark tillväxt. Dom viktigaste kinesiska bolagen heter CATL (Contemporary Ampex Technology Co), BYD Co, Envision AESC Group, Farasis Energy Co och Sunwoda Electronic Co.

Det är ingen tillfällighet heller att Huawei, vars utveckling har aktivt bromsats av USA politikerna inom mobiltelefoni, även expanderar starkt inom bilindustrin. Qualcomm , amerikanskt bolag inom chip industrin, utvecklar sig och investerar i Kina inom bilteknologin nu då mobilsektorn för tillfället inte växer på samma sätt som tidigare.

DEEPPFAKE

– KAKSITERÄINEN MIEKKA

Tänä päivänä valokuvien, äänen ja videoiden muokkaaminen on tehty niin helpoksi, että melkein kuka tahansa voi sitä tehdä. Kiitos tekoälypohjaisten sovellusten esimerkiksi kasvojen muokaus tai vaihtaminen toisen henkilön kasvoiksi onnistuu videoon helposti ja teknologia toimii jopa reaaliajassa. Niin kutsuttu deepfake -tekniikka mahdollistaa kasvojen tai äänen manipuloinnin videoissa jo niin taidokkaasti, että niitä on vaikea erottaa aidoista. Teknologiaa voidaan käyttää ja sitä hyödynnetäänkin jo esimerkiksi elokuvien kieliversioiden tekemiseen. Silloin näyttelijät voidaan siis muokata puhumaan kokonaan toista kieltä siten, että kasvojen liikkeet vastaavat puhuttuja sanoja. Syvävääreännöksiä voidaan kuitenkin käyttää myös tahalliseen väärien tiedon levittämiseen. Niillä voidaan häiritä, uhkailla, häpäistä ja vähätellä henkilöitä. Deepfakeilla voi myös luoda vääriä tietoja ja hämmennystä tärkeistä asioista. Ne voivat olla tehokas työkalu informaatiovaikuttamisessa. Hyvässä tai pahassa - joidenkin asian-

tuntija-arvioiden mukaan jopa 90 % netin kuva-, video-, ja äänisisällöistä voi olla synteettisesti tuotettua muutaman vuoden kuluessa. Miten se muuttaa maailmankuvaamme ja käsitystä todellisuudesta? Opimmeko tunnistamaan feikit vai olemaan välittämättä, uskomatta? Tällä hetkellä aseet deepfaken väärinkäyttöä vastaan ovat rajalliset länsimaisen sananvapauden säilyttämiseksi, ja parodiointi on ainakin EU:ssa ja Suomessa sallittua. Teknologiset ratkaisut, kuten synteettisyydestä kertovat vesileimat tai synteettisten sisältöjen automaattinen suodatus voivat auttaa vähän. Yhdysvalloissa on joissain osavaltioissa otettu käyttöön laki, joka tekee deepfake -sisältöjen luomisesta ilman siinä esiintyvän henkilön suostumusta rangaistavaa. Ratkaisu kuulostaa oikean suuntaiselta tavalta säilyttää digitaaliset ihmisoikeudet. Tunnistatko itse syvävääreännökset helposti? Esimerkiksi MIT -tutkijat ovat kehittäneet menetelmiä deepfake-videoiden tunnistamiseksi. Niissä hyödyn-

netään seuraavia tarkastelualueita, joista voi ottaa vinkkejä myös omatoimiseen vääreännösten tunnistamiseen:

- **LIIKKEENTUNNISTUS: DEEPPFAKE-VIDEON VOI PALJASTAA EPÄTAVALLINEN TAI EPÄREALISTINEN LIIKE.**
- **KASVOJENTUNNISTUS: EPÄTARKKUUDET TAI EPÄSOPIVUUDET KASVOJEN LIIKKEISSÄ JA PIIRTEISSÄ.**
- **SILMÄNLIIKETUNNISTUS: OVATKO SILMÄNLIIKKEET JA MM. SILMIEN RÄPYTTYLY LUONNOLLISTA?**
- **ÄÄNEN ANALYSOINTI: ÄÄNEN ANALYSOINTIMENETELMÄT PYRKIVÄT HAVAITSEMAAN EPÄTARKKUUKSIA TAI EPÄSOPIVUUKSIA PUHEESSA, ÄÄNENLAADUSSA TAI INTONAATIOSSA.**

 SINGER	 BERNINA⁺	
 EVA	 brother	 PFAFF
 JUKI	 Husqvarna	 VIKING[®]
Myynti ja huolto		
Försäljning och service		
 HALONEN		Tammipiha-Ekgården ☎ 045 6566 659 www.halonen.com

BOCK'S RUN

- LIIKUNNAN RIEMUA JA
YHTEISÖLLISYYDEN JUHLAA

Kiitämme kaikkia osallistujia ja kannustajia reitin varrella! Ensimmäistä kertaa järjestettävä FUN RUN innosti työ- ja kaveriporukoita panostamaan yhteishenkeen ja asuihin. Oli ilahduttavaa nähdä paljon iloisia kasvoja ja kaikenikäisiä tapahtumassa!

KUVAT / BILDER: JONAS SJÖSTEN JA / OCH UPC MEDIA

- EN FEST FÖR RÖRELSE-
LÄDJE OCH GEMENSKAP

Vi tackar alla deltagare och alla som bidrog till en fin stämning under evenemanget och längs ruten! FUN RUN som ordnades för första gången lockade både jobb- och kompisgäng att satsa lite extra på den gemensamma andan i form av dräkterna. Det var roligt att se så många glada minner i alla åldrar!

LISÄÄ KUVIA JA TIETOJA TAPAHTUMASTA: BOCKSRUN.FI

HAY- MARKET 13.5.

K aunis sää kruunasi markkinan, jossa paikallisesti tuotettu oli keskiössä. Seudun monta taitajaa oli paikalla ja lapsille oli myös ohjelmaa tarjolla!

By Pias liike antoi järjestäjille kauniit vaatteet käyttöön tapahtuman ajaksi.

Ostamalla paikallisesti valmistettua tukee samalla alueemme elinvoimaa!

E tt vackert väder var som pricken på i:t under marknaden där lokalt tillverkat var i centrum. Neidens många talanger var på plats och åt barnen fanns också aktiviteter!

By Pias butik gav vackra kläder åt arrangörerna till användning under dagen.

Genom att köpa lokalt tillverkat stöder man också regionens livskraft!

By Pias antoi järjestäjille kauniit pellava-vaatteet käyttöön tapahtumapäivän ajaksi.

Plooshies Cotton Candy oli suosittu.

Unum Design valloitti kauniilla koruillaan.

Paula Saijonkivi deltog med karelska piroger.

Pikku Aasi Nukke-teatteri osallistui nukketeatterilla ja väritysbötblilla.

Tom Blom rökte lax på plats, som såldes i marknadslokalen.

Kodials grönsaker var på plats med ekologiska grönsaker.

PUKKIEN KASTAJAISET BOCK'SILLA! TERVETULOA BOCK'SIIN LAGERI JA PORTERI!

H aymarkkinoiden alla osallistujat saivat ehdottaa nimiä uusille pukeille. Raati valitsi nimien ehdotusten parista nimet Lageri ja Porteri uusille pukeille. Ehdotuksen antoi Eija Torvi-Storm, onnea Eijalle!

Arvonnan kaikkien ehdotusten parista voitti Tomas Lassander – hän sai lahjakortin Bock's ravintolaan. Onnea Tomas!

GETDOP PÅ BOCK'S! VÄLKOMMEN TILL BOCK'S LAGERI OCH PORTERI!

U nder Haymarket fick deltagarna ge namnförslag åt Bock's nya bockarna. Bland de inlämnade bidragen valde juryn ut namnen Lageri och Porteri. Namnförslagen gavs av Eija Torvi-Storm – grattis Eijal!

Bland alla bidrag lottades en vinnare: Tomas Lassander, han vann ett presentkort till Bock's restaurang. Grattis Tomas!

Bock's

VILLAGE SHOP

VALMISTUJAI SLAHJOJA – DIMISSIONSGÅVOR!

VAPAAVALINNAISIA TAI VALMIITA KOKONAISSUUKSIA. VALFRIA ELLER FÄRDIGA HELHETER.

IDEAPUTIIKKI

PUISIA KORUJA - SMYCKEN I TRÄ
17 -32 € / KPL/ST

MÄKELÄN PUUTARHA

KORISTELTUJA HARJOJA - DEKORERADE KVASTAR

25 €

PULMAPUOTI - PROBLEMBODEN

OIVA VALMISTUJAI SLAHJA!
PERFEKT DIMISSIONSGÅVA!

7,50 -20.50 € / KPL/ST

KAIKKI KOTIKOKKAILUUN BOCK'S KYLÄKAUPASTA! /
ALLT ÅT HEMMAKOCKEN FRÅN BOCK'S BYABUTIK!
KAIKKI LÄHITUOTETTUA! /
ALLT NÄRPRODUCERAT! #SUPPORTYOURLOCAL

AVOINNA TI-LA 12-18
ÖPPET TI-LÖ 12-18

YHTEYSTIEDOT / KONTAKTUPPGIFTER:
IRA.MIKKONEN@BCV.FI, 050-5053507

digialbum

Julkaisemme viikoittain lukijoiden kuvia digialbumissa. Voit osallistua sähköpostitse, lähettämällä kuvasi sekä nimesi osoitteeseen maega@upc.fi

Vi publicerar varena vecka våra läsares bilder i digialbumet. Du kan delta via e-post. Skicka in bilden till mega@upc.fi med namn och ort.

Heikki Hongisto, Vaasa.
"Kevään silmut auenneet."

Esa Rönkä, Vaasa. "Tuttu auto, mutta mikä on tuo keulan merkki?"

Krister Grankull, Vaasa.
"Sisäsatama 15.5. Inre hamnen."

Niklas Falk, Kronvik, Sundom.

Niklas Falk
Falk B. Fotoblogg B

Christian Nylund, Vasa.
"Glasstider invid Fiskstranden i Vasa."

Kaarina Tuomela, Laihia.
"Uskolliset kevätmuuttajat."

Matti Hietala, Vaasa.
"Punavaahtera, 21.5.2023, Vaasa."

▲ Anneli Nyberg, Korsnäs.
"Omena kukkien aikaa."

Boris Berts. "Värlax kväll 12.5.2023,"

▲ Teuvo Hautaniemi.
"Raippaluoto ja silta."

Marianne Gräbbil-Hakkola.

Toimitus / Ilmoitukset / Redaktion / Annonser:

Dzina Maiseichyk, 050 452 7007, mega@upc.fi - www.megamedia.fi

Avustajat / Medarbetare: Juha Rantala, Hans Hästbacka

Luo kampanjan – myös mobiilisti. Kampanjölöningar – även mobila.

Ilmoitushinta tekstissä 1,70 Eur/pmm + alv. Annons i text 1,70 Eur/spmm + mvs.

Mediamyynti / Mediaförsäljning: mega@upc.fi

Mediakortti / Mediakort: www.megamedia.fi

Kustannus / Utgivare:

UPC
media
COMMUNICATION CENTER

Paino / Tryck:

UPC
print
COMMUNICATION CENTER

observateur

"Venesatamat. Kuvattu 11.5.2023."
Klaus Koivula.

Ota kuva ja kommentoi lyhyesti – max noin 100 merkkiä – taupahtumaa, treffiä, luontokokemusta, rakennelmaa, ilmiötä, rakennusta, esinettä, tosiasiaa, - jotain jolla kuva voi saada osallisuutta aikaan. "Bloggaa" ja kehitä Pohjanmaata!

Lähetä kuva ja teksti sähköpostitse osoitteeseen mega@upc.fi, merkitse aiheeksi "Observateur". Jokaista julkaistua kuvaa kohden, keräännytty 1 piste joka vastaa 1 euroa.

Kun on kerännyt 10 pistettä, saa 10 euron arvoisen lahjakortin Bocks'in kyläkauppaan.

Taga en bild och kommentera kort – max 100 tecken – en händelse, ett evenemang, en naturupplevelse, en konstruktion, ett fenomen, ett föremål, ett faktum, - något som med en bild kanske får engagemang till stånd. "Blogga" fram Österbotten!

Sänd bilden och texten per mejl till mega@upc.fi märkt "Observateur".

För varje publicerat bidrag genereras 1 poäng vilket motsvarar 1 euro. När 10 poäng samlats, får man ett presentkort värt 10 euro till Bock's bybutik.

"Räätälinnsaari Vaasa. Auringonlasku luonnollisilla väreillä meren voimalla."
Ali Al-Rubaye

"Sateen jälkeen / efter regn."
Marianne Gräbbil-Hakkola.

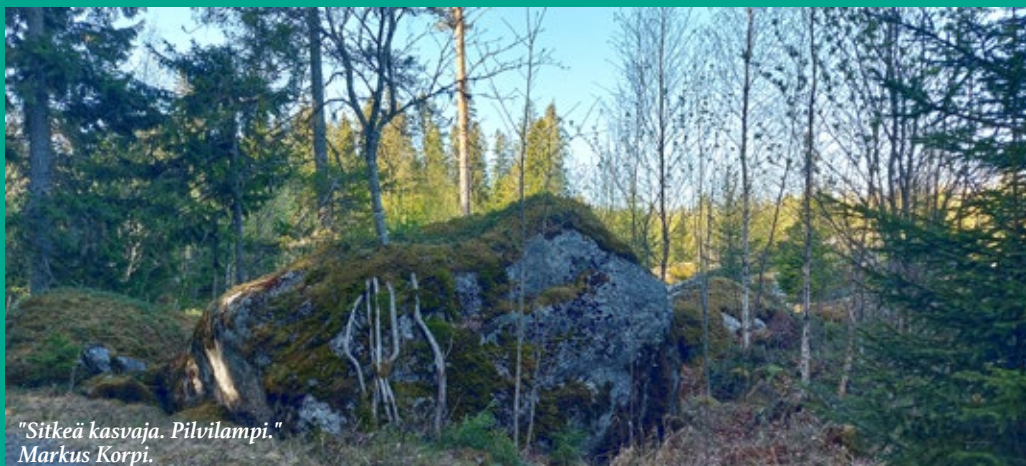
"Tidig vår vid havet. Blaxnäs."
Helena Sten.

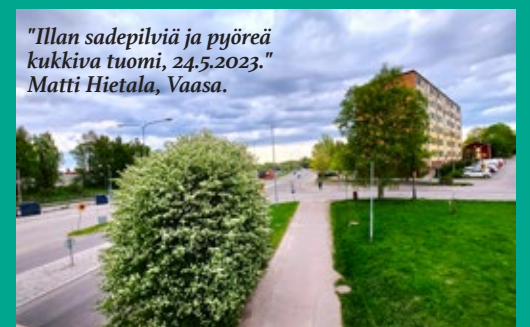
"Kevään kukintaa!"
Anna-Marja Pensas,
Helsingby.

"Ett säkert försommartecken i Vasa, nu när LilliPutti-tåget har börjat köra runt i stan. Bilden är tagen 22.05 invid Vasklot bron."
Christian Nylund, Vasa

"Sitkeä kasvaja. Pilvilampi."
Markus Korpi.

"Illan sadepilviä ja pyöreä kukkiva tuomi, 24.5.2023."
Matti Hietala, Vaasa.

sudoku

JAPANSKT BILDKRYSS JAPANILAINEN RISTIKKO

SUDOKU

#1

		3						
		4	6		1			8
	8	9				2		7
	9				6	7		2
		5	7	8	4	1		
3		7	9					5
8		6					9	7
	3		1		9	5		
							4	

#2

	1			7				3
6			4			7		
			6		8			9
5				2	4		7	
	9	6		7		4	5	
	7		9	6				1
8			7		9			
		2			6			7
9			3					1

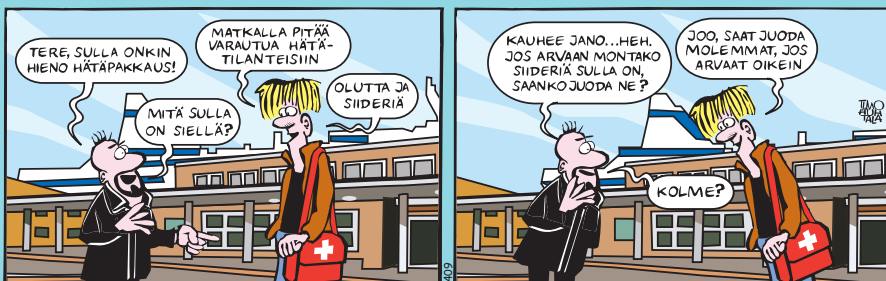
#3

6		4				3		
3	5	2			7		4	
9					3			
7		3			1			
	9		4		6		8	
			2			5		7
			3					5
	4		1			2	3	9
		9				4		1

ZITZ

BAZI & MAZI

NONOGRAM RATKAISU / LÖSNING

RATKAISU / LÖSNING

#1

5	1	3	8	2	7	6	9	4
7	2	4	6	9	1	3	8	5
6	8	9	4	3	5	2	1	7
1	9	8	3	5	6	7	4	2
2	6	5	7	8	4	1	3	9
3	4	7	9	1	2	8	5	6
8	5	6	2	4	3	9	7	1
4	3	2	1	7	9	5	6	8
9	7	1	5	6	8	4	2	3

#2

4	1	8	2	9	7	5	6	3
6	3	9	4	5	1	7	2	8
7	2	5	6	3	8	1	4	9
5	8	3	1	2	4	9	7	6
1	9	6	8	7	3	4	5	2
2	7	4	9	6	5	3	8	1
8	6	1	7	4	9	2	3	5
3	4	2	5	1	6	8	9	7
9	5	7	3	8	2	6	1	4

#3

6	7	4	5	2	9	3	1	8
3	5	2	8	1	7	9	4	6
9	1	8	6	4	3	7	5	2
7	8	3	9	5	1	6	2	4
2	9	5	4	7	6	1	8	3
4	6	1	2	3	8	5	9	7
1	2	6	3	9	4	8	7	5
8	4	7	1	6	5	2	3	9
5	3	9	7	8	2	4	6	1

Bock's

SOON AVAILABLE
IN THE SHOPS!

PULSING BREWERY

NET ZERO
PRODUCTION

#SUPPORTYOURLOCAL